



Bryssel den 13 juni 2022
(OR. fr, en)

9759/22

ECOFIN 548
UEM 152
SOC 343
EMPL 225
COMPET 446
ENV 544
EDUC 216
RECH 339
ENER 255
JAI 809
GENDER 88
ANTIDISCRIM 68
JEUN 99
SAN 344

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Komm. dok. nr:	9411/22 - COM(2022) 616 final
Ärende:	Rekommendation till RÅDETS REKOMMENDATION om Italiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2022

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och som grundas på kommissionens förslag COM(2022) 616 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om Italiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2022

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241³, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. Den bidrar till den ekonomiska återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen, och stärker samtidigt resiliensen och den potentiella tillväxten i medlemsstaternas ekonomier. Den bidrar också till hållbara offentliga finanser och ökar tillväxt och jobbskapande på medellång och lång sikt. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att uppdateras i juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.
- (2) Den 24 november 2021 antog kommissionen den årliga översikten över hållbar tillväxt, som inledde 2022 års europeiska planeringstermin. I översikten togs vederbörlig hänsyn till det sociala åtagandet från Porto som undertecknades den 7 maj 2021 om att fortsätta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 25 mars 2022 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Den 24 november 2021 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Italien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2022 års gemensamma sysselsättningsrapport, som innehöll en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitik och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet⁴ (*rekommendation om euroområdet 2022*) den 5 april 2022 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 14 mars 2022.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁴ Rådets rekommendation av den 5 april 2022 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Rysslands invasion av Ukraina, som följde tätt inpå den globala pandemin, har avsevärt förändrat den geopolitiska och ekonomiska situationen. Invasionens påverkan på medlemsstaternas ekonomier har märkts genom bland annat högre priser på energi, livsmedel och råvaror samt svagare tillväxtutsikter. De ökande energipriserna slår särskilt hårt mot de mest utsatta hushållen som redan lever i eller riskerar att drabbas av energifattigdom liksom mot de företag som är mest sårbara för energiprishöjningar. Unionen märker också av en exceptionell ström av människor på flykt från Ukraina. De ekonomiska effekterna av Rysslands aggressionskrig har påverkat medlemsstaterna på ett asymmetriskt sätt. I detta sammanhang utlöstes den 4 mars 2022 rådets direktiv 2001/55/EG⁵ för första gången genom rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382⁶, och därigenom ges fördrivna människor från Ukraina rätt att lagligen vistas i unionen och att få tillgång till skolgång och utbildning, arbetsmarknaden, hälso- och sjukvård, bostäder och social välfärd.
- (4) Med hänsyn till den snabbt föränderliga ekonomiska och geopolitiska situationen återupptar den europeiska planeringsterminen den breda politiska samordningen vad gäller ekonomi och sysselsättning 2022, samtidigt som en utveckling sker i enlighet med genomförandekraven i faciliteten för återhämtning och resiliens, enligt vad som angavs i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Genomförandet av de antagna återhämtnings- och resiliensplanerna är viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdades i 2019 och 2020 års europeiska planeringsterminer. De landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 är dessutom lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241, utöver eventuella andra landsspecifika rekommendationer som utfärdats fram till den dag då sådana granskade, uppdaterade eller ändrade återhämtnings- och resiliensplaner lämnades in.

⁵ Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EGT L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG, med följden att tillfälligt skydd införs (EUT L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (5) Den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten är aktiverad sedan mars 2020. I sitt meddelande av den 3 mars 2021 med titeln *Ett år efter utbrottet av covid-19: finanspolitiska insatser* förde kommissionen fram sin ståndpunkt att beslutet om huruvida den allmänna undantagsklausulen ska avaktiveras eller fortsätta att gälla bör fattas efter en samlad bedömning av läget i ekonomin och att det viktigaste kvantitativa kriteriet bör vara nivån på den ekonomiska aktiviteten i unionen eller euroområdet jämfört med förkrisnivåerna (slutet av 2019). Ökad osäkerhet och stora nedåtrisker i de ekonomiska utsikterna på grund av kriget i Europa, liksom exceptionella höjningar av energipriserna och fortsatta störningar i leveranskedjorna, motiverar en förlängning av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten under hela 2023.
- (6) I enlighet med riktlinjen i rådets rekommendation av den 18 juni 2021⁷ med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2021 mäts den samlade finanspolitiska inriktningen för närvarande bäst som en förändring i de primära utgifterna (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och utan att beakta tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen), men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt⁸. För att bedöma om den nationella finanspolitiken är försiktig och dess sammansättning gynnsam för en hållbar återhämtning som är förenlig med den gröna och den digitala omställningen granskas, förutom den övergripande finanspolitiska inriktningen, även utvecklingen i nationellt finansierade⁹ primära löpande utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och utan att beakta tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen) och investeringar.

⁷ Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 53).

⁸ Beräkningarna av den finanspolitiska inriktningen och dess delar i denna rekommendation är kommissionens uppskattningar baserade på de antaganden som ligger till grund för kommissionens vårprognos 2022. Kommissionens beräkningar av den potentiella tillväxten på medellång sikt inkluderar inte den positiva effekten av reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka den potentiella tillväxten.

⁹ Som inte finansieras med bidrag inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens eller andra unionsmedel.

- (7) Den 2 mars 2022 antog kommissionen ett meddelande med en allmän vägledning för finanspolitiken 2023 (*den finanspolitiska vägledningen*) som syftade till att stödja förberedelserna av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och på så sätt stärka den politiska samordningen. På grundval av de makroekonomiska utsikterna i vinterprognosen 2022 noterade kommissionen att det bör ske en övergång från en stödjande aggregerad finanspolitisk inriktning 2020–2022 till en i stort sett neutral aggregerad finanspolitisk inriktning 2023, samtidigt som det måste finnas en beredskap att agera om den ekonomiska situationen förändras. Kommissionen meddelade att de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 även i fortsättningen bör se olika ut för olika medlemsstater och ta hänsyn till eventuella spridningseffekter över gränserna. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att låta vägledningen återspeglas i sina stabilitets- och konvergensprogram. Kommissionen åtog sig att noga följa den ekonomiska utvecklingen och anpassa sin vägledning efter behov, senast i den europeiska planeringsterminens vårpaket i slutet av maj 2022.
- (8) När det gäller den finanspolitiska vägledningen beaktas i de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 de försämrade ekonomiska utsikterna, den ökade osäkerheten och ytterligare nedåtrisker samt den högre inflationen jämfört med kommissionens vinterprognos 2022. Mot bakgrund av dessa överväganden måste de finanspolitiska insatserna vara inriktade på att öka de offentliga investeringarna i den gröna och den digitala omställningen och en tryggad energiförsörjning samt hålla uppe köpkraften i de mest utsatta hushållen för att mildra effekterna av de ökade energipriserna och bidra till att begränsa inflationstrycket till följd av andrahandseffekter genom riktade och tillfälliga åtgärder. Finanspolitiken måste förbli flexibel så att den kan anpassas efter de snabbt föränderliga omständigheterna, inbegripet utmaningarna till följd av Rysslands aggressionskrig mot Ukraina när det gäller försvar och säkerhet, och bör se olika ut för olika medlemsstater enligt deras finanspolitiska och ekonomiska situation, även vad gäller deras utsatthet för krisen och tillströmningen av fördrivna människor från Ukraina.

- (9) Den 30 april 2021 lämnade Italien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen bedömde enligt artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 13 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Italiens återhämtnings- och resiliensplan¹⁰. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 som anger att Italien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.
- (10) Den 27 april 2022 lämnade Italien in sitt nationella reformprogram för 2022 och den 27 april 2022 sitt stabilitetsprogram för 2022, i enlighet med den tidsfrist som fastställs i artikel 4 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 ska Italiens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts med genomförandet av dess återhämtnings- och resiliensplan också återspeglas i det nationella reformprogrammet för 2022.
- (11) Den 23 maj 2022 offentliggjorde kommissionen 2022 års landsrapport för Italien. Den innehöll en bedömning av hur väl Italiens hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog 2019, 2020 och 2021 och en utvärdering av Italiens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, med utgångspunkt i resultattavlan för återhämtning och resiliens. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte alls eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar, inbegripet dem som uppstått till följd av Rysslands invasion av Ukraina. I landsrapporten bedömdes också Italiens framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning, liksom framstegen med att nå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

¹⁰ ST 10160/21, ST 10160/21 ADD 1 REV 2.

- (12) Kommissionen har gjort en fördjupad granskning av Italien i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 och offentliggjorde sina resultat den 23 maj 2022. Kommissionen drog slutsatsen att Italien har alltför stora makroekonomiska obalanser. I synnerhet har Italien kvar sårbarheter som gäller hög offentlig skuldsättning och svag produktivitetstillväxt mot bakgrund av en bräcklig arbetsmarknad och några svagheter inom den finansiella sektorn.
- (13) Den 23 maj 2022 lade kommissionen fram en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget. Denna rapport behandlade Italiens budgetläge utifrån det faktum att dess underskott i de offentliga finanserna 2021 överskred fördragets referensvärde på 3 % av bruttonationalprodukten (BNP), samtidigt som den offentliga skulden överskred fördragets referensvärde på 60 % av BNP och inte uppnådde riktmärket för skuldminskning. Rapporten slog fast att underskotts- och skuldkriterierna inte var uppfyllda. I linje med meddelandet av den 2 mars 2022 övervägde kommissionen, vid sin bedömning av alla relevanta faktorer, om efterlevnaden av riktmärket för skuldminskning skulle medföra en alltför krävande tidigarelagd finanspolitisk insats som kan äventyra tillväxten. Kommissionen anser därför att det med hänsyn till de rådande exceptionella ekonomiska omständigheterna inte är berättigat att kräva efterlevnad av riktmärket för skuldminskning. Som aviserats föreslog kommissionen inte att nya förfaranden vid alltför stora underskott skulle inledas under våren 2022, och kommer att göra en ny bedömning av om det är nödvändigt att föreslå att sådana förfaranden ska inledas under hösten 2022.

(14) I sin rekommendation av den 20 juli 2020¹¹ rekommenderade rådet Italien att under 2020 och 2021 vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med den allmänna undantagsklausulen, för att effektivt hantera covid-19-pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. Italien rekommenderades också att, när de ekonomiska förhållandena så medger, bedriva en finanspolitik som syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat sjönk Italiens underskott i de offentliga finanserna under 2021 från 9,6 % av BNP 2020 till 7,2 %. Italiens finanspolitiska åtgärder stödde den ekonomiska återhämtningen under 2021, med tillfälliga krisåtgärder som uppgick till från 3,5 % av BNP (en minskning från 4,4 % 2020). De åtgärder som Italien vidtog 2021 var i linje med rådets rekommendation av den 20 juli 2020. De diskretionära budgetåtgärder som regeringen antog 2020 och 2021 var i de flesta fall tillfälliga eller kompenserades med uppvägande åtgärder. Samtidigt var vissa av de diskretionära åtgärder som regeringen antog under perioden från 2020 till 2021 inte tillfälliga eller kompenserades av uppvägande åtgärder och bestod i framför allt av en minskning av lagstadgade sociala avgifter i fattigare regioner, en förlängning av skatteavdraget för inkomst av tjänst och införandet av ett familjebidrag. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade den offentliga bruttoskulden från 155,3 % av BNP 2020 till 150,8 % av BNP 2021.

¹¹ Rådets rekommendation av den 20 juli 2020 om Italiens nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2020 (EUT C 282, 26.8.2020, s. 74).

(15) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i stabilitetsprogrammet 2022 är optimistiskt för 2022 och realistiskt därefter. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med 3,1 % 2022 och med 2,4 % 2023. I jämförelse spår kommissionens vårprognos 2022 en lägre real BNP-tillväxt på 2,4 % 2022 och 1,9 % 2023, främst på grund av försiktigare prognoser för den inhemska efterfrågan. Enligt sitt stabilitetsprogram 2022 väntar sig regeringen att det samlade underskottet ska sjunka till 5,6 % av BNP 2022 och till 3,9 % av BNP 2023¹². Minskningen under 2022 speglar främst tillväxten i den ekonomiska aktiviteten och avvecklingen av flertalet nödåtgärder. Enligt stabilitetsprogrammet 2022 väntas den offentliga skuldkvoten minska till 147,0 % av BNP 2022 och fortsätta att minska till 145,2 % 2023. Utifrån de politiska åtgärder som var kända vid prognosens brytdatum förutses i kommissionens vårprognos 2022 ett underskott i de offentliga finanserna för 2022 och 2023 på 5,5 % respektive 4,3 % av BNP. Jämfört med stabilitetsprogrammet 2022 är underskottet i kommissionens vårprognos 2022 nästan det samma för 2022 men högre för 2023, främst till följd av lägre ekonomisk tillväxt. Samtidigt omfattar kommissionens vårprognos 2022 inte de ytterligare stödåtgärder för 2022 som aviserades i stabilitetsprogrammet 2022, eftersom de uppgifterna inte var tillgängliga före brytdatumet. Enligt kommissionens vårprognos 2022 väntas en högre offentlig skuldkvot på 147,9 % 2022 och 146,8 % 2023. Skillnaden beror på det högre underskottet och den lägre ekonomiska tillväxten. Enligt kommissionens vårprognos 2022 beräknas den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (10 års genomsnitt) till 0,4 %. Den beräkningen omfattar dock inte effekten av de reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka Italiens potentiella tillväxt.

¹² Beräkningarna i det här skälet bygger på de detaljerade budgetprognoser som Italien skickade tillsammans med stabilitetsprogrammet 2022. Med undantag för de övergripande siffrorna för underskottet i de offentliga finanserna och den offentliga skulden beaktar de prognoser som Italien överlämnat inte det finanspolitiska paket som aviserades i maj 2022. Paketet, som antogs den 2 maj 2022, omfattar ytterligare stödåtgärder för 2022 och mer resurser till nationellt finansierade investeringsprojekt både under 2022 och kommande år.

- (16) Under 2022 fasade regeringen ut de flesta av de åtgärder som vidtogs i samband med covid-19-krisen, så de tillfälliga krisåtgärderna förväntas minska från 3,5 % av BNP 2021 till 1,1 % 2022. Underskottet i de offentliga finanserna påverkas av de åtgärder som vidtogs för att motverka de ekonomiska och sociala effekterna av de höjda energipriserna, som i kommissionens vårprognos 2022 beräknas till 0,5 % av BNP 2022 och som avvecklade 2023¹³. Dessa åtgärder består huvudsakligen av sociala transfereringar till fattigare hushåll, sänkningar av indirekta skatter på energiförbrukning och subventioner till energibolag. Dessa åtgärder har angetts vara tillfälliga. Om energipriserna förblir höga 2023 kan dock vissa av dessa åtgärder bli kvar. Vissa av dessa åtgärder är inte riktade, i synnerhet de övergripande sänkningarna av de indirekta skatterna på energiförbrukning (moms och fasta avgifter). Underskottet i de offentliga finanserna påverkas också av kostnaderna för att erbjuda tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina, som enligt kommissionens vårprognos väntas uppgå till 0,1 % av BNP under 2022 och 2023¹⁴.
- (17) I sin rekommendation av den 18 juni 2021 rekommenderade rådet att Italien under 2022 borde utnyttja faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera ytterligare investeringar som kan stötta återhämtningen, men samtidigt bedriva en försiktig finanspolitik. Dessutom bör landet upprätthålla sina nationellt finansierade investeringar. Rådet rekommenderade också Italien att begränsa ökningstakten i nationellt finansierade löpande utgifter. Italien rekommenderades även att, när de ekonomiska förhållandena så medger, bedriva en finanspolitik som syftar till att på medellång sikt uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning och säkerställa de offentliga finansernas hållbarhet, och samtidigt öka investeringarna för att främja tillväxtpotentialen.

¹³ Siffrorna motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärder som vidtagits sedan hösten 2021, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

¹⁴ Det totala antalet fördrivna personer från Ukraina till unionen förväntas successivt öka till 6 miljoner till slutet av 2022, och den geografiska spridningen av dessa personer beräknas utifrån storleken på den diaspora som redan finns, den relativa befolkningen i den mottagande medlemsstaten och den faktiska spridningen av fördrivna personer från Ukraina inom unionen i mars 2022. För budgetkostnader per person grundas beräkningarna på mikrosimuleringsmodellen Euromod från kommissionens gemensamma forskningscentrum, med beaktande av såväl kontantförmåner som människor kan vara berättigade till som naturaförmåner som utbildning och hälso- och sjukvård.

(18) Under 2022 förväntas, enligt kommissionens vårprognos 2022 och uppgifterna i Italiens stabilitetsprogram 2022, den finanspolitiska inriktningen vara stödjande med 2,7 % av BNP¹⁵. Italien planerar att fortsatt stödja återhämtningen genom att använda faciliteten för återhämtning och resiliens till att finansiera ytterligare investeringar, i enlighet med rådets rekommendation. Det positiva bidraget till den ekonomiska verksamheten från utgifter som finansieras med bidrag inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel förväntas öka med 0,9 % av BNP jämfört med 2021. Nationellt finansierade investeringar förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,3 procentenhet till den finanspolitiska inriktningen 2022¹⁶. Därmed planerar Italien att upprätthålla sina nationellt finansierade investeringar i enlighet med rådets rekommendation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat nya åtgärder på inkomstsidan) under 2022 väntas ge ett expansivt bidrag på 1,3 procentenheter till den övergripande finanspolitiska inriktningen. I detta betydande expansiva bidrag ingår de extra effekterna av åtgärderna för att hantera de ekonomiska och sociala konsekvenserna av de stigande energipriserna (0,2 % av BNP)¹⁷ och kostnaderna för att ge tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina (0,1 % av BNP). Ökningen i löpande utgifter speglar också högre utgifter för ersättningar till anställda i den offentliga sektorn, på grund av förnyelsen av offentliga avtal för perioden 2019–2021, där en stor del (som uppgår till ¼ % av BNP) kommer att redovisas under 2022, medan ytterligare resurser också har budgeterats för hälso- och sjukvårdssektorn (0,1 % av BNP). På intäktssidan prognosticeras också sänkningen av inkomstskatten för privatpersoner och den regionala produktionsskatten (0,4 % av BNP) att bidra till den expansiva finanspolitiska inriktningen. På basis av kommissionens nuvarande beräkningar gör Italien därför inte tillräckligt för att begränsa ökningen av de nationellt finansierade nettoutgifterna under 2022.

¹⁵ Om indikatorn ligger på minus innebär detta att överskottet i de primära utgifterna är högre än den ekonomiska tillväxten på medellång sikt, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv.

¹⁶ Bidraget från andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,3 procentenhet av BNP. Detta förklaras av statliga investeringsbidrag, som också finansieras med lån från faciliteten för återhämtning och resiliens samt ytterligare avsättningar för statliga garantier till små och medelstora företag.

¹⁷ Under 2021 hade redan åtgärder för att hantera de ekonomiska och sociala konsekvenserna av de stigande energipriserna vidtagits i Italien och uppgick till 0,3 % av BNP. Åtgärderna bestod av sänkningar av fasta avgifter och momssatserna på el- och naturgasräkningarna och en ökning av den sociala bonusen för el- och naturgasräkningarna.

- (19) I kommissionens vårprognos 2022 beräknas den finanspolitiska inriktningen 2023 ligga på -1,2 % av BNP vid oförändrad politik¹⁸. Italien förväntas fortsätta att använda bidragen inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens under 2023 för att finansiera ytterligare investeringar till stöd för återhämtningen. Det positiva bidraget till den ekonomiska aktiviteten från de utgifter som finansieras med bidrag inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel, beräknas öka med 0,7 procentenhet av BNP jämfört med 2022. Nationellt finansierade investeringar förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,2 procentenhet till den finanspolitiska inriktningen 2023¹⁹. Samtidigt beräknas ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) under 2023 ge ett i stort sett neutralt bidrag på -0,2 procentenhet till den övergripande finanspolitiska inriktningen. Detta omfattar effekterna av utfasningen av åtgärderna för att hantera de ökade energipriserna (0,5 % av BNP). Samtidigt väntas också ökade sociala transfereringar (0,4 % av BNP), på grund av indexeringen till följd av fjolårets inflationstakt, och ytterligare resurser som budgeterats för hälso- och sjukvårdssektorn (0,1 % av BNP), och som inte kompletteras av uppvägande åtgärder, att bidra till ökningen av de löpande nettoutgifterna. Därför är det överlag neutralt bidraget till nationellt finansierade löpande utgifter beroende av att åtgärderna för att hantera konsekvenserna av de stigande energipriserna fasas ut såsom för närvarande planeras.
- (20) Enligt stabilitetsprogrammet 2022 väntas underskottet i de offentliga finanserna gradvis sjunka till 3,3 % av BNP 2024 och till 2,8 % av BNP 2025. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas därför gå under 3 % av BNP 2025. Dessa prognoser förutsätter en minskning av de totala utgifterna med cirka 3 procentenheter av BNP och en minskning av de totala intäkterna med cirka 2 procentenheter av BNP mellan 2023 och 2025. Enligt stabilitetsprogrammet 2022 väntas den offentliga skuldkvoten att sjunka fram till 2025, mer specifikt till 143,4 % 2024 och till 141,4 % 2025. Enligt kommissionens analys verkar riskerna för skuldållbarheten vara höga på medellång sikt.

¹⁸ Om indikatorn ligger på minus innebär detta att överskottet i de primära utgifterna är högre än den ekonomiska tillväxten på medellång sikt, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv.

¹⁹ Bidraget från andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas vara neutralt, 0,0 procentenheter av BNP.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska genomföras, med en preliminär tidsplan för genomförandet som ska slutföras senast den 31 augusti 2026. De åtgärdar alla eller en betydande del av de ekonomiska och sociala utmaningar som beskrivs i de landsspecifika rekommendationerna till Italien från rådet i den europeiska planeringsterminen 2019 och 2020, utöver eventuella landsspecifika rekommendationer som utfärdats fram till den dag då en återhämtnings- och resiliensplan antogs. Ett effektivt och snabbt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen har i synnerhet potential att skapa varaktiga strukturförändringar och därför en bestående effekter på ekonomin och samhället i Italien. En lång rad reformer på viktiga politiska områden väntas undanröja långvariga hinder för den ekonomiska tillväxten. Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller framför allt reformer som syftar till att främja strukturomvandlingar av hur den offentliga förvaltningen och rättsväsendet fungerar och till att förbättra det övergripande näringslivsklimatet. Planerade reformer och investeringar i utbildning, kompetensutveckling och forskningssektorn har potential att långsiktigt stärka humankapitalet och forskningskapaciteten. De planerade reformerna och investeringarna på arbetsmarknaden ska förbättra sysselsättningsmöjligheterna, särskilt för unga och kvinnor, och har potential att öka arbetskraftsutbudet, ge lika tillgång till färdigheter och i förlängningen stödja den ekonomiska tillväxten. Reformerna inom sektorer som transporter och vattenförvaltning väntas att strukturellt effektivisera ekonomin, bland annat genom en mer systematisk användning av konkurrensutsatta förfaranden för att tilldela tjänstekontrakt.

- (22) Genomförandet av Italiens återhämtnings- och resiliensplanen väntas bidra till ytterligare framsteg avseende den gröna och den digitala omställningen. Åtgärder som stöder klimatmålen i Italien står för 37,5 % av återhämtnings- och resiliensplanens totala tilldelning, medan åtgärder som stöder de digitala målen står för 25 % av planens totala tilldelning. Det fullständiga genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, i enlighet med relevanta delmål och mål kommer att bidra till att Italien snabbt kan återhämta sig från konsekvenserna av covid-19-krisen och kommer att fortsätta att stärka landets resiliens. Det systematiska deltagandet av arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortfarande viktigt för att genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen ska lyckas, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, och för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.
- (23) Italien lämnade in sina sammanhållningspolitiska programdokument den 17 januari 2021 för den partnerskapsöverenskommelse som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060²⁰, och har lämnat in sina första sammanhållningspolitiska program, som föreskrivs i den förordningen, till Europeiska kommissionen. I enlighet med förordning (EU) 2021/1060 ska Italien beakta de relevanta landsspecifika rekommendationerna i programplaneringen av de sammanhållningspolitiska fonderna 2021–2027. Detta är en förutsättning för att förbättra ändamålsenligheten och maximera mervärdet av det ekonomiska stöd som ska erhållas från de sammanhållningspolitiska fonderna, samtidigt som samordning, komplementaritet och enhetlighet mellan dessa sammanhållningspolitiska fonder och andra unionsinstrument och fonder främjas. För att faciliteten för återhämtning och resiliens och de sammanhållningspolitiska programmen ska kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt krävs också att investeringshinder avlägsnas till stöd för den gröna och den digitala omställningen och en balanserad territoriell utveckling.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (24) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen står Italien inför flera andra utmaningar som är relaterade till skattesystemet. Politiska åtgärder för att effektivisera skattesystemet kan bidra till att korrigera långvariga makroekonomiska obalanser. På medellång och lång sikt skulle ett mer tillväxtvänligt och effektivt skattesystem bidra till att minska den höga offentliga skuldsättningen, bidra till produktivitetstillväxt och stödja nya jobb, särskilt för kvinnor.
- (25) Italiens skattetryck på arbete är högt och profilen på den effektiva marginals-katten på egen inkomst kännetecknas av en skarpa övergångar. I slutet av 2021 hade Italien vidtagit åtgärder för att ta itu med de här utmaningarna, särskilt genom att införa ett allmänt barnbidrag och sänka den personliga inkomstkatten. Dessa åtgärder väntas öka arbetskraftsutbudet måttligt, särskilt bland kvinnorna. Skattekillen på arbete är fortfarande hög för alla inkomstnivåer jämfört med andra medlemsstater. Samtidigt är andra inkomstkällor, som är mindre skadliga för tillväxten, underutnyttjade, vilket ger utrymme för att ytterligare sänka skattetrycket på arbete på ett budgetneutralt sätt. Taxeringsvärdena, som används för att beräkna fastighetsskatten, är till övervägande del inaktuella. Skatteutgifternas antal och omfattning, däribland moms, är omfattande, och det bör vidtas åtgärder för att rationalisera dem. Trots de relativt stora intäkterna från energiskatter i Italien främjar deras utformning inte tillräckligt övergången till renare teknik, på grund av utbredda användningen av miljöskadliga subventioner. Dessa olika faktorer omfattas av lagen som möjliggör en skattereform, som lades fram av regeringen i slutet av 2021, och som efter sitt antagande skulle behöva genomföras genom lagdekret.
- (26) Inom ramen för det mandat som unionens stats- och regeringschefer gav i Versaillesförklaringen syftar kommissionens förslag till en REPowerEU-plan till att så snart som möjligt fasa ut unionens beroende av import av fossila bränslen från Ryssland. I detta syfte har kommissionen för avsikt att identifiera de lämpligaste projekten, investeringarna och reformerna på nationell och regional nivå och på unionsnivå i dialog med medlemsstaterna. Målet med dessa åtgärder är att minska det totala beroendet av fossila bränslen och flytta importen av fossilt bränsle från Ryssland.

(27) Italien är mycket beroende av sin energiimport från Ryssland, i synnerhet för gas, då 43 % av gasen importeras från Ryssland (precis under unionsgenomsnittet på 44 %) och gasen utgör 42 % i energimixen. När det gäller råolja är det ryska beroendet mindre, med 11 %, vilket är lägre än unionsgenomsnittet på 26 % (oljan utgör 32 % i Italiens energimix)²¹. Trots att Italien inte står inför några stora problem när det gäller försörjningen av naturgas på kort sikt på grund av landets stora lagringskapacitet och rörledningsförbindelser med Nordafrika och Azerbajdzjan kan Rysslands invasion av Ukraina skapa problem på medellång och lång sikt. Italien har utrymme att göra något åt flaskhalsarna och öka sin energiöverföringskapacitet både inom landet och med sina grannländer. Det rekommenderas att nya investeringar i gasinfrastruktur och gasnät om möjligt ska vara framtidssäkrade så att de är hållbara på lång sikt och i framtiden kan ställas om till hållbara bränslen. Italien arbetar för närvarande med att diversifiera sin energimix genom att öka andelen förnybar energi, främst tack vare solenergi, vind, vätgas och hållbar biometan. Men med tanke på de potentiella utmaningarna med anledning av det aktuella geopolitiska läget finns det ändå utrymme för att påskynda och öka utbyggnaden av förnybara energikällor enligt den nationella energi- och klimatplanen. Italien har utrymme för att fortsätta att vidta åtgärder för att underlätta godkännandet av projekt om förnybar energi. Dessutom är kanske inte Italiens mål för energieffektivitet tillräckligt för att ta itu dessa utmaningar eller klara av att nå målen i 55 %-paketet. Strategin om energieffektivitet för byggbranschen bygger till största del på tillfälliga åtgärder och bör kompletteras av en strategi på medellång och lång sikt, bland annat kraftfullare energieffektivitetsåtgärder i företagen, särskilt i industrin. Dessutom måste utfasningen av fossila bränslen i transportsektorn gå fortare, bland annat genom att påskynda utbyggnaden av laddstationer för elfordon, och tidigarelägga viktiga järnvägs-, cykel- och kollektivtrafikprojekt. Ökade ambitioner för att minska utsläppen av växthusgaser, öka förnybar energi och stärka energieffektiviteten kommer att krävas för att Italien ska ligga i linje med 55 %-paketets mål.

²¹ Eurostat (2020), andelen rysk import av den totala importen av naturgas och råolja. För genomsnittet för EU-27 baseras den totala importen på import från länder utanför EU-27. För Italien omfattar den totala importen handel inom EU. Råolja omfattar inte raffinerade oljeprodukter.

- (28) Även om den påskyndade omställningen till klimatneutralitet och utfasningen av fossila bränslen kommer att orsaka betydande omstruktureringskostnader inom flera sektorer, kan Italien, för att minska de socioekonomiska effekterna av omställningen i de regioner som påverkas mest, utnyttja mekanismen för en rättvis omställning inom ramen för sammanhållningspolitiken. Dessutom kan Italien använda Europeiska socialfonden+, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057²², för att förbättra sysselsättningsmöjligheterna och stärka den sociala sammanhållningen.
- (29) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet 2022, och dess yttrande²³ återspeglas i rekommendation 1.
- (30) Med hänsyn till de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i medlemsstaterna i euroområdet och deras kollektiva bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet att euroområdets medlemsstater vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra de rekommendationer som anges i rekommendationen om euroområdet 2022. För Italien återspeglas detta särskilt i rekommendationerna 1 och 2.
- (31) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och dess bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet för 2022 och stabilitetsprogrammet för samma år. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1 och 2. Rekommendationerna 1 och 2 bidrar också till genomförandet av rekommendationen om euroområdet 2022, särskilt den första, andra och fjärde rekommendationen om euroområdet. De finanspolitiska åtgärder som avses i rekommendation 1 bidrar bland annat till att åtgärda obalanser kopplade till hög offentlig skuldsättning. De politiska åtgärder som avses i rekommendation 2 bidrar bland annat till att korrigera åtgärder kopplade till hög offentlig skuldsättning och svag produktivitetsutveckling mot bakgrund av svagheter på arbetsmarknaden och vissa svagheter inom den finansiella sektorn.

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013 (EUT L 231, 30.6.2021, s. 21).

²³ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Italien att 2022 och 2023 vidta följande åtgärder:

1. Under 2023 säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter till en nivå som ligger under den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt, med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. Under perioden efter 2023 bedriva en finanspolitik som syftar till att på medellång sikt nå en återhållsam offentligfinansiell ställning och säkerställa en trovärdig och gradvis skuldminskning och finanspolitisk hållbarhet på medellång sikt genom gradvis konsolidering, investeringar och reformer. För att ytterligare sänka skatterna på arbete och effektivisera systemet, anta och på lämpligt sätt genomföra den lag som möjliggör skattereformen, särskilt genom att se över den effektiva marginalskatten, anpassa taxeringsvärdena till aktuella marknadsvärden, rationalisera och sänka skatteutgifterna, också för moms, och miljöskadliga subventioner, samtidigt som rättvisa säkerställs, och genom att minska skattelagens komplexitet.
2. Fortsätta genomförandet av sin återhämtnings- och resiliensplan, i enlighet med de delmål och mål som angavs i rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021. Snabbt avsluta förhandlingarna med kommissionen om de sammanhållningspolitiska programdokumenten för 2021–2027 i syfte att påbörja genomförandet av dem.
3. Minska det totala beroendet av fossila bränslen och diversifiera energiimporten. Åtgärda flaskhalsar för att öka kapaciteten för inhemsk gasöverföring, bygga elsammanlänkningsanläggningar, påskynda utbyggnaden av ytterligare kapacitet för förnybar energi och anta åtgärder för att öka energieffektiviteten och främja hållbar mobilitet.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande